02/05/2022

Η τελευταία ομιλία του Μητροπολίτου Δράμας Παύλου (+2.5.2022)

/ Επικαιρότητα

Νάουσα, 30.4.2022

«Ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου» (Ἰω. 20, 28).

Ἡ μαρτυρία τοῦ Θωμᾶ γιά τήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι σημαντική, διότι δέν εἶναι μαρτυρία εὐπίστου ἀνθρώπου, ἀλλά δυσπίστου πού ἐπέμενε, μέχρι νά τοῦ δοθοῦν οἱ ἀποδείξεις πού ζητοῦσε.

Στήν πρόσκληση τοῦ Κυρίου νά τόν ψηλαφήσει, ὁ Θωμᾶς ἔκθαμβος ἀπό τήν ἐπανάληψη τῶν λόγων τῆς ἀπιστίας πού εἶχε ἐκστομίσει, ἀπό τό θαῦμα τῆς εἰσόδου τοῦ Κυρίου στό σπίτι, ἀπό τήν θέα τῶν πληγῶν Του, δέν προχώρησε σέ ψηλάφηση, ἀλλά ἐνάρθρως ὡμολόγησε· *«ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου».*

Αὐτή εἶναι ἡ πίστη καί ἡ ὁμολογία ὅσων πιστεύουν στόν Χριστό. Ὅτι εἶναι δικός μας ὅσο κανείς ἄλλος, ἀφοῦ μᾶς δημιούργησε, ἐνανθρώπησε καί θυσιάσθηκε γιά μᾶς. Ἡ καρδιά μας ἀνήκει σ᾽ αὐτόν. Μακάριος ὁ Θωμᾶς, μακάριοι οἱ ἀπόστολοι, διότι πίστευσαν στήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ εἶδαν τόν Χριστό. Μακαριώτεροι ἐμεῖς, διότι πιστεύουμε, ἐνῷ δέν εἴδαμε τόν Χριστό.

Ἡ ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ εἶναι τό θεμέλιο τῆς πίστεώς μας, γι᾽ αὐτό ἀκριβῶς πολεμήθηκε ὅσο κανένα ἄλλο γεγονός. Ἀλλά καί ἀποδεικνύεται, ὅσο κανένα ἄλλο ἱστορικό γεγονός.

Ἀποδείξεις τῆς ἀναστάσεως εἶναι:

Ὁ κενός τάφος· ἡ ἀποστολή τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ἡ μεταβολή τῶν ἀποστόλων καί τοῦ Παύλου μέ τήν δύναμη καί τόν φωτισμό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (ἁπλοϊκοί ἄνθρωποι -ἰδιῶτες- μίλησαν ὅλες τίς γλῶσσες καί τίς διαλέκτους τοῦ κόσμου καί κήρυξαν τό Εὐαγγέλιο στήν οἰκουμένη)· τά μαρτύρια ἀναριθμήτων μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας μέχρι σήμερα. Πῶς ἄραγε ἑκατομμύρια ἄνθρωποι, μεταξύ τῶν ὁποίων καί οἱ Ναουσαῖοι μάρτυρες, θά μποροῦσαν νά ὑπομείνουν μέ χαρά ἀφάνταστα καί φρικιαστικά μαρτύρια, ἄν ὁ Χριστός δέν εἶχε πράγματι ἀναστηθεῖ, δέν ἦταν πράγματι Θεός, καί δέν τούς ἐνεδυνάμωνε;

Ἡ νέκρωση τοῦ θανάτου καί ἡ καθαίρεση τοῦ ᾅδη εἶναι τά μεγάλα ἀγαθά τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ἡ ζωή τοῦ χριστιανοῦ εἶναι ὑπέροχη. Τό βλέπουμε στά ὁλόφωτα πρόσωπα τῶν ἁγίων τῆς πίστεώς μας. Ὁ χριστιανός, σύμφωνα μέ τούς λόγους τοῦ Χριστοῦ, ἀπό ἐδῶ ἔχει γεύση τῆς αἰωνίου ζωῆς· «ὁ τόν λόγον μου ἀκούων καί πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωήν αἰώνιον». Δέν εἶπε ὅτι θά ἔχει στό μέλλον, ἀλλά ὅτι ἤδη ἔχει ζωή αἰώνια. Οἱ ἀπόστολοι καί οἱ ἅγιοι αἰσθάνονταν ἔντονα μέσα τους τήν πνευματική ἀνάσταση καί τήν αἰώνια ζωή, ὥστε

περιφρονοῦσαν τόν σωματικό θάνατο. Αὐτή εἶναι ἡ ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας, νά ἑνώσει ὅλους τούς πιστούς μέ τό πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ. Ὅλα τά ἄλλα εἶναι δευτερεύοντα.

Αὐτό τονίζει καί ὁ μέγας Παῦλος· *«Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; Θλῖψις ἤ στενοχωρία ἤ διωγμός ἤ λιμός ἤ γυμνότης ἤ κίνδυνος ἤ μάχαιρα;».* Καί συνεχίζει λέγοντας ὅτι *«σ᾽ ὅλα αὐτά ὑπερισχύουμε οἱ πιστοί μέ τήν βοήθεια ἐκείνου, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀγάπησε».*

Μέ τήν πίστη στήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ καί τήν Παύλεια ὁμολογία ἀγάπης στό πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου, προσῆλθαν στό μαρτύριο ἀτρόμως οἱ δισχίλιοι καί πλέον Ναουσαῖοι, καί μάλιστα οἱ περισσότεροι ἀπό αὐτούς στόν ἱερόν αὐτόν χῶρο, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἀνώνυμος Ναουσαῖος χρονικογράφος: *«ὅλο τό κιόσκι, περίπου 20 στρέμματα, μέ ὑπέρ τάς 10 πλατάνους, τόπος τερπνότατος, εἶχε μετασχηματισθῆ εἰς πανήγυριν κλαυθμῶνος, εἰς ἀνθρωπομακελλεῖον».* Οἱ Ναουσαῖοι καυχώμεθα γιά τήν ὡραιότητα τοῦ τόπου αὐτοῦ. Ὁ σεπτότατος ποιμενάρχης μας, ὅμως, ἀνέδειξε τήν πνευματική διάσταση τοῦ χώρου, τήν ἱερότητά του, καί τόν ἀνεβίβασε σέ πνευματικό καί ἱστορικό τοπόσημο μαρτυρίας τῆς πίστεώς μας. Τόν εὐχαριστοῦμε γι᾽ αὐτό, καί ταπεινῶς ἐπικαλοῦμαι τίς εὐχές τῶν ἁγίων μαρτύρων νά τόν συνωδεύουν στό ἱερό του ἔργο.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες πού σήμερα τιμοῦμε ἐνδυναμώνουν, ἀναζωογονοῦν, ἀνακαινίζουν τήν γερασμένη καί μαραμένη πίστη ἡμῶν τῶν τωρινῶν χριστιανῶν. Ὁ σύγχρονος γνωστικιστικός ὑλισμός εἶναι ἡ νέα θρησκεία πού ἀντιπαλεύει τόν Χριστιανισμό. Δημιούργησε τήν «ψευδῆ συνείδηση» πού θέλει τήν ἀνθρώπινη ταυτότητα νά κατασκευάζεται τεχνητά, χωρίς καμμία ἀναφορά σέ ὁρισμένες αἰώνιες ἀξίες. Ἀγνοεῖ ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι συνδυασμός τοῦ ὑλικοῦ καί τοῦ πνευματικοῦ. Ἡ νέα ἀνθρωπολογία θεωρεῖ ὅτι πρέπει ὁ ἄνθρωπος ὄχι μόνο νά ἐλέγχει, ἀλλά καί νά δημιουργεῖ νέο ἄνθρωπο. Πλέον ὁ ἄνθρωπος ἐπιλέγει τήν γέννηση, τόν ἔλεγχο τῆς γεννητικότητας, τήν οἰκογένεια, τήν διαχείριση τοῦ θανάτου, καί φυσικά πρέπει νά κατέχει πρωταρχική θέση σέ ὅλες τίς φυσικές διαδικασίες πού προέρχονται ἀπό τόν Θεό. Ἀκολουθεῖ τήν φωνή πού ψιθύρισε στούς πρωτοπλάστους ὁ ἀντίδικος· *«διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καί ἔσεσθε ὡς θεοί».*

Γι᾽ αὐτό, ὅ,τι στήν Καινή Διαθήκη ἀντιτίθεται στόν ὀρθολογισμό τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νά θεωρεῖται παραμύθι. Ἡ διαδικασία αὐτή ὁδηγεῖ, ἀνάλογα μέ τήν προτίμηση τοῦ καθενός, σ᾽ ἕναν ἱστορικό Χριστό, πού παρέμεινε στόν τάφο. Ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία ὁμολογεῖ καί κηρύττει τήν βεβαιότητα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἐξ οὗ καί οἱ πιστοί δέν κουράζονται τίς ἡμέρες αὐτές νά ψάλλουν ἀμέτρητες φορές τό *«Χριστός Ἀνέστη»*.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ξεῤῥιζώνουν ἀπό τίς καρδιές τῶν χριστιανῶν κάθε ἀπορία καί δισταγμό, ἀποδεικνύουν περίτρανα τήν ἀλήθεια τῶν δογμάτων τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀφοῦ ἐδοξάσθησαν ἀπό τόν Θεό μέ θαυμαστά σημεῖα τῆς θείας Χάριτος. Οἱ ἅγιοι μάρτυρες εἶναι οἱ φύλακες τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ· εἶναι τά εὐωδιαστά ἄνθη τοῦ παραδείσου. Εἶναι οἱ προστάτες, οἱ βοηθοί, τά καυχήματα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί τῆς ἡρωϊκῆς αὐτῆς πόλεως. Αὐτῆς τῆς πόλεως πού διεκρίθη μέν γιά τήν πρόσληψη κάθε συγχρόνου μέσου πού κατέκτησε ὁ ἄνθρωπος γιά τήν ἀναβάθμιση τοῦ βιοτικοῦ του ἐπιπέδου, ἀλλά κατέστη δέ καί σύμβολο ἀγώνων, ἀφοῦ ἀντιστάθηκε στόν πνευματικό ἐκφραγκισμό πού προβάλλει ἔντονα ὡς κυρίαρχο στοιχεῖο τοῦ ἀνθρώπου τόν ὀρθολογισμό καί τόν ἱστορικό Χριστό ἀπογυμνωμένο ἀπό τήν θεότητά του, δηλαδή τόν σύγχρονο Ἀρειανισμό.

Τέτοιο ζωντανό παράδειγμα ἀντιστάσεως (μέχρι τήν δεκαετία τοῦ 1990) ἦσαν οἱ γυναῖκες τῆς πόλεώς μας, πού ἀρνοῦνταν νά φοροῦν τά φράγκικα, ὅπως μέ περηφάνεια τόνιζαν. Στόλιζαν τούς δρόμους κάθε Κυριακή, ὅταν μετά τήν ἀπόλυση τῆς Ἐκκλησίας παρήλαυναν στήν πόλη λιτανεύοντας τήν Ναουσαΐικη ἀρχοντιά, ἀξιοπρέπεια καί παράδοση.

Θεωρῶ εὐτυχῆ τόν ἑαυτό μου, καθώς καί ὅσους πρόλαβαν αὐτήν τήν ἐξαίσια εἰκόνα τῶν γυναικῶν μέ τίς πολύπτυχες φορεσιές καί τίς κάτασπρες ζουποῦνες. Ἀντιμετώπιζαν ὀρθόδοξα, μέ λεβεντιά καί τόν ἐπερχόμενο ἔσχατο ἐχθρό, τόν θάνατο. Θυμᾶμαι πώς εἶχαν ἕτοιμα τά νεκρικά ἐνδύματα καί τό κιτρινωπό ὑφαντό δαντελένιο σεντόνι πού θά ἔστρωναν στήν κάσα. Ὅσες δέ εἶχαν πάει καί στά Ἱεροσόλυμα, στό χατζηλίκι κρατοῦσαν καί τό πιστοποιητικό τοῦ προσκυνητοῦ, γιά νά τό βάλουν στά χέρια τους κατά τό μεγάλο ταξίδι.

Αὐτό εἶναι ἡ ὀρθόδοξη κληρονομιά τῆς πόλης μας. Ἐάν πάτρια γιά ἄλλους εἶναι οἱ μῦθοι καί οἱ φαντασίες, γιά μᾶς εἶναι οἱ παρακαταθῆκες πού μᾶς κληροδότησαν οἱ μάρτυρες καί οἱ πρόγονοί μας.

«Τοιαύτη γάρ ἡ φύσις τῆς Ναούσης, ὡς πάντων τῶν πρός τήν ζωήν ἀναγκαίων πάμφορος εἶναι καί μηδέν τῶν παρ᾽ ἑτέροις ἀγαθῶν ἀμοιρεῖν», ὅπως θά ἔλεγε ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης. Τό εὔκρατο κλῖμα διαπερνᾶ τό ἔδαφος καί ὅσα

ἀναφύονται ἀπό τό χῶμα. Ἀκριβῶς ἐδῶ ξεπηδοῦν ἀπό τά ἔγκατα τῆς γῆς ὑδάτινα πολυθόρυβα ῥεύματα, τό νερό, τό τόσο χρήσιμο καί ἀναγκαιότατο στοιχεῖο τῆς ζωῆς, «τό νηφάλιο καί φθηνό ποτό», ὅπως λένε οἱ πατέρες.

Γι᾽ αὐτό οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς ἔχουν ἀπό γεννησιμιοῦ τους τό ἀγαθό τῆς ὑγείας, ἀπό τό ὁποῖο δέν ὑπάρχει κάτι καλύτερο, ὅπως λένε.

Νά προσθέσω, βέβαια, ὅτι καί ἡ γεύση καί ἡ ἀφή χορταίνουν ἀπολαυστικά ἀπό τά ἀγαθά πού ὑπάρχουν ἐδῶ. Ἡ πόλη χορηγεῖ τά ἐγχώρια ἀγαθά της σέ ὅλους. Στούς γεωργούς, στούς ἀμπελουργούς, στούς ξυλουργούς, στούς ὑφαντουργούς, στούς οἰνοποιούς, στούς ἐμπόρους, στούς χειρώνακτες, σέ ὅλους γενικῶς.

Πέραν τῶν φυσικῶν καλλονῶν καί θελγήτρων, τῶν περικαλλῶν κτηρίων, τῶν ἐκπαιδευτηρίων καί οἰκιῶν, κοσμεῖται ἡ πόλη μέ πολλούς εὐκτηρίους οἴκους. Ὁ μόνος διασωθείς ἐκ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς πόλεως ναός τοῦ Τιμίου Προδρόμου διηγεῖται τό μέγεθος τῆς καταστροφῆς. Οἱ εὐσεβεῖς Ναουσαῖοι παρά τήν ἐξολόθρευση, τήν κατάργηση τῶν προνομίων, τήν φτώχεια καί τά συνακόλουθά της, ἔσπευσαν ν᾽ ἀνεγείρουν εὐκτηρίους οἴκους.

Εὐγενής πράγματι εἶναι ἡ πόλη, καί οἱ οἰκιστές της αἴρουν κύκλῳ τούς ὀφθαλμούς των καί βλέπουν τά ἱερά της τεμένη νά τήν φρουροῦν ἀπό βοῤῥᾶ καί νότο, ἀπό δύση καί ἀνατολή. Στήν κεφαλή της ἀπό τήν δυτική πλευρά στέκονται ἀκοίμητοι φρουροί της ὁ προφήτης Ἠλίας, ἡ ἔξω Ὑπαπαντή, ὁ Ταξιάρχης, τό μοναστήρι τοῦ πολιούχου μας ἁγίου Θεοφάνη, ἡ Ἁγία Τριάδα καί ὁ ἐρατεινός ἅγιος Νικόλαος. Ἀπό τά δεξιά της ὁ ἀη-Λιᾶς, ἡ ἁγία Παρασκευή, τό κοινό ἀναπαυτήριο μέχρι τήν κοινή ἀνάσταση, ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος, ὁ μικρός καί ὑδροχαρής ἅγιος Παντελεήμων. Ἀπό τήν ἀριστερή πλευρά ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, ὁ ἔξω Ἄγε Σωτήρας, ἡ Εὐαγγελίστρια μικρή καί μεγάλη καί ἡ Ἁγία Τριάδα. Καί στά ἀνατολικά της ἡ Παναγιοπούλα, ὁ πορτάρης της ἅγιος Γεώργιος, ὁ βιγλάτορας τοῦ κάμπου, καί ἡ Ἁγία Τριάδα τοῦ νοσοκομείου.

Ἐάν αὐτοί οἱ εὐκτήριοι οἶκοι φρουροῦν τήν Νάουσά μας, τί νά πῶ γιά τούς ἐντός τῆς πόλεως Ναούς, ἐξαίρετα δείγματα εὐσεβείας, οἰκονομικῆς εὐμαρείας καί ψυχικῆς ἀρχοντιᾶς τῶν Ναουσαίων; Τήν Μεταμόρφωση, τήν Παναγία, τόν Ἄγε Μηνᾶ, τήν Ὑπαπαντή, τόν μικρό Πρόδρομο, τόν ταπεινό Ἄγε Θεοφάνη στά Γαλάκεια. Τόν ἱστορικό Ἄγε Δημήτρη πού περισυνέλεξε καί παρηγόρησε τούς πρόσφυγες πού καθημαγμένοι ἐγκατεστάθησαν στήν πόλη ἑκατό χρόνια μετά τήν καταστροφή της. Πράγματι, ἡ πόλη μας ἔχοντας βιώσει τήν ὁλοκαύτωσή της ἀπό τούς ἴδιους δυνάστες, ἀγκάλιασε τούς εὐγενεστάτους Ποντίους τῆς Τραπεζοῦντος, τῆς Ἀργυρουπόλεως, τῆς Κρώμνης καί ἄλλων περιοχῶν πού τήν ἐπέλεξαν γιά κατοικητήριο, χωρίς ῥατσισμό, ὑποτίμηση καί περιφρόνηση. Οἱ ἐξ

Ἀργυρουπόλεως μέσα ἀπό τόν χαλασμό κόμισαν καί κειμήλια μεγάλης ἀξίας, πού δυστυχῶς δέν παρέμειναν στήν πόλη.

Ἀξιοθαύμαστη εἶναι ἡ πόλη αὐτή γιά ὅσα κατώρθωσε καί γιά ὅσα προσέφερε στόν βωμό τῆς ἐλευθερίας. Ἀπό παντοῦ λοιπόν ἡ φύση, ἡ ἀγάπη τῶν προγόνων μας γιά τό ὡραῖο, ἡ ἐποπτεία τῶν ἀρχόντων μας, ἐρανίσθησαν κάθε ἀγαθό καί τό ἔκαναν κτῆμα τῆς πόλης μας. Διαθέτει τόσα ἀγαθά, τέλεια κατασκευή, ἀπολαμβάνει τήν θέση της, τήν ἁρμονία τῶν ἐποχῶν, καί κοσμεῖται ἐπιπλέον ἀπό τό παρελθόν της. Ἡ ἀνδρεία τῶν πολιτῶν της ἀντιμάχησε μέ δεινό καί φοβερό στράτευμα, καί ὁλοκαυτώθηκε χάριν τῆς ἐλευθερίας προσφέροντας στήν Ἐκκλησία καί στό Γένος ὑπερδισχιλίους μάρτυρες, τούς ὁποίους σήμερα τιμοῦμε.

Πρός αὐτούς ἀπευθύνομαι ἐκζητῶντας τίς πρός Κύριον πρεσβεῖες τους μέ τό στόμα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τοῦ ἐπισκόπου Νύσσης Γρηγορίου, ὥστε νά παραδειγματισθοῦμε ἀπό τήν πίστη τῶν αὐταδέλφων γιά τήν παῤῥησία τῶν ἐν οὐρανοῖς ἁγίων: «Ἅγιοι μάρτυρες, ἐλᾶτε κοντά μας, ὅπου κι ἄν εἶστε, ἔφοροι τῆς ἑορτῆς μας. Ἀφῆστε γιά λίγο τά ἱερά σας ἔργα κι ἐλᾶτε ὡς φίλοι κοντά σ᾽ ἐκείνους πού σᾶς ὑμνοῦν. Ὅσους εἴχατε τότε θεατές τῶν μαρτυρίων σας, τόσους ἔχετε ὑπηρέτες νά σᾶς προσφέρουν τιμές. Ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό πολλές εὐεργεσίες. Γίνετε πρεσβευτές τῆς πατρίδος σας πρός τόν κοινό Βασιλέα μας. Ὑποψιαζόμαστε πώς μᾶς περιμένουν θλίψεις, προσδοκοῦμε κινδύνους. Ὑπερασπισθῆτε μας ὡς στρατιῶτες τοῦ Χριστοῦ. Ἄν καί ἔχετε ὑπερβεῖ τόν βίον αὐτόν, γνωρίζετε ὡστόσο τά πάθη καί τίς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων. Χρησιμοποιῆστε τήν παῤῥησία σας γιά χάρη τῶν ὁμοδούλων σας, διότι οἱ εὐχές σας σβήνουν τίς ἁμαρτίες μας, καί στηρίξτε μας στήν πίστη στόν Χριστό, ὥστε νά παραμείνουμε μέχρι τό τέλος μέσα στό γόνιμο χωράφι τῆς πίστεως, καρποφορῶντας πάντοτε τήν αἰώνια ζωή μέ τήν δύναμη τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, στόν ὁποῖο μαζί μέ τόν Πατέρα καί τό Ἅγιον Πνεῦμα ἀνήκει ἡ δόξα καί ἡ δύναμη καί ἡ τιμή νῦν καί ἀεί καί εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων». ΑΜΗΝ.